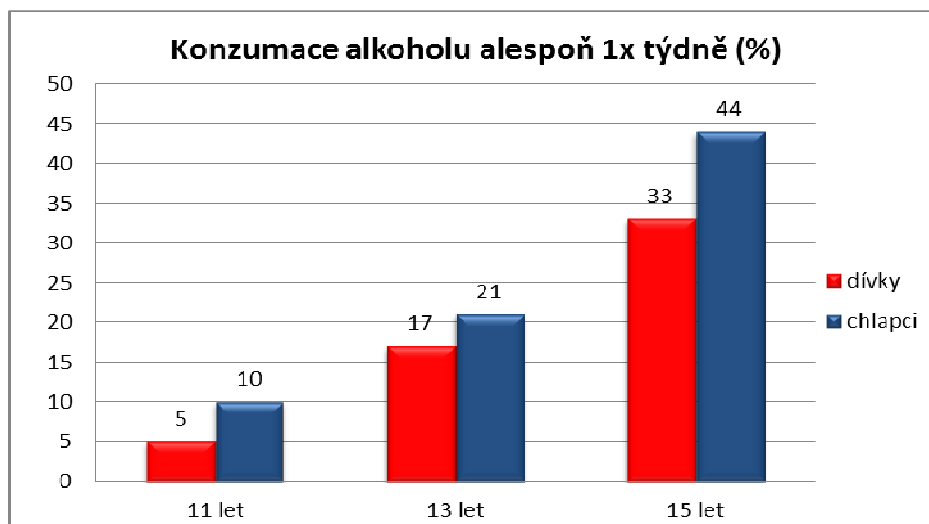

OBECNĚ K ALKOHOLU, TABÁKU – ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI

Česká republika patří mezi největší konzumenty alkoholu na světě. Podle údajů z roku 2011 se u nás vypije v přepočtu 14,97 l čistého alkoholu na osobu, čímž se zařazujeme na první místo pomyslného žebříčku před Andorou (14,08 l), Estonskem (13,77 l), Irskem (13,39 l) a Francií (13,30 l) (WHO, 2011).

Dle statistik Policie ČR je velké množství dopravních nehod zaviněno pod vlivem alkoholu a omamných látek. Jen za období leden – listopad 2012 je evidováno 4 588 nehod zaviněných pod vlivem alkoholu, přičemž došlo k usmrcení 43 osob a zranění dalších 2 362.

Z výsledků Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách z roku 2011, která zkoumala užívání návykových látek mezi studenty ve věku 15 a 16 let v 36 zemích, vyplynuly pro Českou republiku nelichotivé výsledky. 79 % respondentů konzumovalo alkohol v uplynulých 30 dnech, přičemž 54 % dokonce v nadměrném množství (ekvivalent 5 piv a více). Ohledně kouření cigaret vyjádřilo zkušenost z posledních 30 dní 42 % dětí. V evropském kontextu patří bohužel všechna čísla k značně nadprůměrným (průměr představuje 28 % v případě kouření a 57 % v případě alkoholu). České děti se do kontaktu s alkoholem dostávají ve velmi útlém věku. Přestože legální věk pro dostupnost alkoholu je věk zletilosti, tj. věk 18 let, **okusí více než polovina českých dětí alkohol poprvé do věku 13 let** (Kalman et al., 2012).

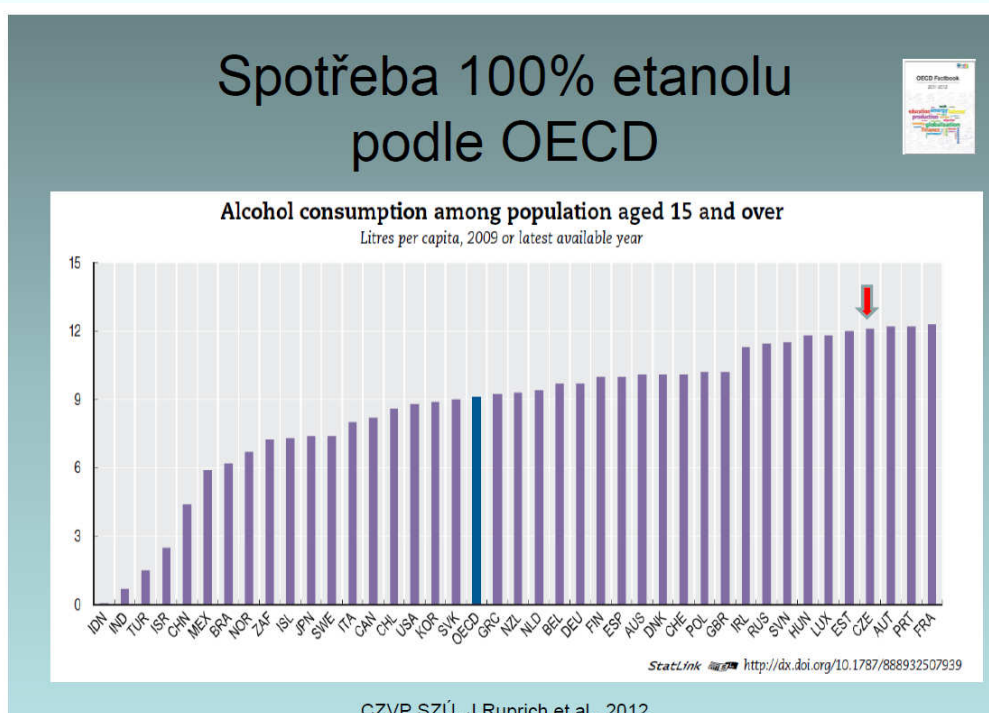

Zdroj: HBSC (2012)

Česká republika spolu s Albánií jsou jediné evropské země, ve kterých neexistuje zákonem regulovaný zákaz kouření (popř. existuje jen nějaká mírná varianta omezení). Regulaci však nelze provádět bez patřičné sankční povinnosti za její porušení. Například v Maďarsku byly zavedeny od dubna 2012 za porušení zákazu kouření poměrně vysoké tresty - *jednotlivec může dostat pokutu v maximální výši 50 tisíc forintů (asi 4200 Kč) a instituce, v jejichž*

prostorách se zákon porušuje až 2,5 miliónu forintů (asi 210 tisíc Kč). Opatření se prozatím ukazuje jako dostatečně účinný a splňující svůj účel.

Nadměrné užívání alkoholu a s ním spojené zdravotní a společenské dopady představují významný veřejně-zdravotní problém. Je to rizikový faktor řady chronických onemocnění, zejména nádorových, kardiovaskulárních a také neuropsychiatrických poruch apod. Podílí se významnou měrou na výskytu úrazů vznikajících hlavně v souvislosti s dopravou, násilným chováním apod.

Regulace kouření v mezinárodním kontextu

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila 9. 12. 2011 Návrh na ratifikaci „Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku“ (WHO Framework Convention on Tobacco Control (WHO FCTC)¹ podepsané v Ženevě dne 16. června 2003. Podpisem prezidenta z 2. května 2012 dokončila Česká republika kroky potřebné k její ratifikaci.

¹ Více viz <http://www.who.int/fctc/en/>

Cílem této Úmluvy a jejích protokolů je chránit současné a budoucí generace před ničením zdraví, sociálními, ekologickými a ekonomickými následky spotřeby tabáku a před vystavováním se tabákovému kouři pomocí systému integrovaných opatření kontroly tabáku, která musí být realizována stranami na národní, regionální a mezinárodní úrovni, aby se nepřetržitě a podstatně snižoval výskyt.

Opatření týkající se snížení poptávky po tabáku dle výše uvedené „Rámcové úmluvy“:

- Cenová a daňová opatření ke snížení poptávky po tabáku
- Necenová opatření na snížení poptávky po tabáku
- Ochrana před vystavováním se tabákovému kouři
- Regulace obsahu tabákových výrobků
- Regulace zveřejnění informací o tabákových výrobků
- Balení a značení tabákových výrobků
- Vzdělávání, informovanost, školení a veřejné povědomí
- Reklama, propagace a sponzorství tabákových výrobků

„**Rámcovou úmluvu o kontrole tabáku**“ v nynější době dodržuje 176 států² Mezi první signatáře patřilo Norsko, Malta, Fiji, Srí Lanka, Seychely, Mongolsko, Nový Zéland.

Česko – Kouřit se nesmí ve veřejných budovách, ve vlacích, na nádražích a zastávkách. Poslanci v červnu 2009 rozhodli, že restauratéři si budou moci vybrat, jestli jejich zařízení bude kuřácké či nekuřácké.

² Všichni členové uvedeni zde: http://www.who.int/fctc/signatories_parties

